

HÖGSKOLAN
DALARNA

Examensarbete

Nivå: kandidat

Den perfekta filmlystern

En kvalitativ studie i kopplingen mellan stereotyper och porträttering av hy i amerikanska filmer i high school-miljö.

Författare: Sandra Eriksson och Elias

ÅströmHandledare: Cecilia Strandroth

Examinator: Cecilia Strandroth

Huvudområde: Bildproduktion

Kurskod: BQ2042

Poäng: 15hp

Examinationsdatum: 160118

Vid Högskolan Dalarna finns möjlighet att publicera examensarbetet i fulltext i DiVA.

Publiceringen sker open access, vilket innebär att arbetet blir fritt tillgängligt att läsa och ladda ned på nätet.

Därmed ökar spridningen och synligheten av examensarbetet.

Open access är på väg att bli norm för att sprida vetenskaplig information på nätet.

Högskolan Dalarna rekommenderar såväl forskare som studenter att publicera sina arbeten open access.

Jag/vi medger publicering i fulltext (fritt tillgänglig på nätet, open access):

Ja

Nej

Högskolan Dalarna – SE-791 88 Falun – Tel 023-77 80 00

Abstract

Imperfektioner i skådespelares hy upplever vi sällan visas inom film och medier relaterade till film. Många gånger i film tycks hy användas för att gestalta olika stereotyper. Kan detta leda till att ideal och fördomar stärks hos publiken?

I denna uppsats har vi valt att undersöka detta genom att analysera filmer vars handling har en koppling till high school samt genom ett utförande av två fokusgrupper med filmstudenter som informanter. Utifrån dessa gick det tydligt att se hur den porträtteringen som ofta förekommer i film av personer med till exempel finnar hade fått informanterna att tänka mer negativt om sina egna finnar och sin hy.

Det gick även att se att informanterna snabbt drog kopplingar mellan karaktärernas utseende och vilken stereotyp de tillhörde.

Nyckelord: Hy. Smink. Skönhetsideal. Carrie. I Love You, Beth Cooper. Fokusgrupper. High school-filmer. Stereotyper.

Innehåll

Abstract.....	2
1. Inledning.....	5
1.2 Syfte och frågeställning	2
1.2.1 Frågeställningar	2
1.3 Bakgrund.....	2
1.4 Teori och tidigare forskning	3
1.6 Metod och material	6
1.6.1 Filmanalyser.....	7
1.6.2 Fokusgrupper	9
1.6.3 Uppdelning av arbetet	11
1.6.4 Metoddiskussion	12
2. Analys	13
2.1 Undersökning av hur hy gestaltas i collegefilmer.....	13
2.1.1 Grease (1978).....	13
2.1.2 Breakfast Club (1985).....	15
2.1.3 Clueless (1995)	17
2.1.4 Jawbreaker (1999).....	18
2.1.4 Analyser av utvalda sekvenser inför fokusgrupperna.	19
2.2.1 Analys av sekvensen från <i>Carrie</i> (1976)	20
2.2.2 Analys av sekvensen från <i>I Love You, Beth Cooper</i> (2009)	22
2.3 Sammanfattning av analyser	25
3 Resultat av fokusgruppsundersökning	25
3.2 Vad visas upp?.....	26
3.3 Hy kopplat till karaktär	28
3.4 Välmående kopplat till hy	30
3.5 Påverkan och samhällsansvar	32
4 Diskussion.....	34
5 Slutsats.....	35

6	Vidare forskning	36
7	Källförteckning	38
8	Bilagor	40
8.2	Frågor till fokusgrupperna	40

HÖGSKOLAN
DALARNA

1. Inledning

En eftermiddag hösten 2016 uttryckte Sandra till Elias “varför ser man aldrig finnar i film?” var på Elias skämtsamt svarade “det där borde du skriva din C-uppsats om”. Och så blev det, nästan iallafall.

Från detta konstaterade vi att vi båda anser att det finns en problematik i hur hyn visas upp i de flesta filmer vi sett hittills i våra liv. Vi började reflektera kring att film kan sända ut ideal och att vi kan döma personer i vår omgivning, samt oss själva, efter dessa ideal och detta lockade oss till att ta reda på hur det egentligen ser ut i filmvärlden. Avsaknaden av bland annat finnar är något som vi båda funderat över och ifrågasatt och vi har därför bestämt oss för att nu dyka in i denna fråga på djupet.

Vi vill belysa problematiken med att enbart visa upp “perfekt” hy i film och att de “defekter” som visas upp oftast är konstgjorda. Detta för att uppmärksamma branschen och tittarna kring vilka skönhetsideal som filmbranschen är med och skapar samt hur detta skulle kunna vara skadligt för publiken. Detta anser vi vara intressant eftersom att just hy är något vi upplever ofta står i skuggan av kroppsform inom diskussionerna av skönhetsidealen i vårt samhälle, speciellt inom film. Och vi tänker oss att en del av dessa ideal förs vidare utan någon egentlig eftertanke, detta baserat på antagandet av att smink och retuscheri inom film har sett likadant ut under en längre period.

Vid flertalet tillfällen förekommer den “perfekta” hyn i amerikanska high school-filmer vilka har riktats till ungdomar och tonåringar, vilka är i en mycket mottaglig för de ideal som de ser i medier (Andersson och Berg, 2015:1-25). Finns det en risk att denna sorts filmer, som även är populär hos den svenska publiken, skapar negativa självbilder,

ouppnåeliga ideal eller fördomar angående hy bland ungdomarna? Detta är problematiskt både för filmskapare såväl som publiken då det lätt sker att filmens påverkan på dess publik förbises. Som filmskapare filmstudenter har vi upptäckt att mycket av det som visas på film många gånger kan vara tillgjort och "förbättrat" på ett sätt som inte längre speglar verkligheten. Detta gäller även hy som vi många gånger förbättrat med både smink och retuschering. Denna aspekt tror vi är viktig att upplysa filmkonsumenterna om, det vill säga faktum att utseenden i film sällan återger skådespelares faktiska utseende och därmed undvika risken att filmer skapar de falska och ouppnåeliga ideal vi själva upplevt under vår uppväxt.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med den här uppsatsen är att undersöka hur hy används för att understryka karaktärer och stereotyper i high school-filmer. Vidare är uppsatsens syfte att undersöka hur unga människor uppfattar hy i film kopplat till karaktärer och stereotyper samt hur de ser på filmskaparens eget ansvar för hur detta tas emot av publiken.

1.2.1 Frågeställningar

- Hur används hy som en del av karaktärgestaltningen i amerikanska filmer i high school- miljö?
- Hur reflekterar unga filmstudenter i Sverige över hur hy porträtteras i film?

1.3 Bakgrund

Inom diskussioner om film och medier är skönhetsideal är ett återkommande ämne. Enligt en metastudie om skadlig mediepåverkan sammanställd av statens medieråd finns det flertalet studier som visar på en koppling mellan medieideal och en negativ självbild,

dessa studier verkar dock främst fokuserat på kroppsideal (Andersson, Chistoffersson och Dalquist, 2016:26). Vi upplever därmed att ideal kopplat till hy många gånger hamnar i skymundan av kroppsidealen. Bland den forskning som finns om detta är det återkommande att forskarna, till exempel White och Wagner (2016), undersökt hur olika hudåkommor framställs i film och TV, alltså fenomen som räknas som sjukdomar, men inte mer vardagliga ting som torr hy till exempel som vi upplever är ett vanligt fenomen i hyn, men som ändå sällan syns i film.

Smink kan definieras som en typ av "självteknologi" med syfte att både skapa och omskapa sig själv (Andersson, 2006:12). Därför anser vi att det är viktigt för betraktaren att förstå hur smink har använts inom filmproduktion kopplat till karaktärer och stereotyper. Det vi befår är annars att filmpubliken skapar ouppnåeliga ideal och fördomar vilket stärker den skönhetshets som finns i samhället idag.

Detta förskönande av vår hy kan vi stöta på även i mer vardagliga sammanhang som konferenssamtal och facetime via våra mobiler där det kan finnas programvaror som läser av våra ansikten och "förbättrar" bilden (Carillo och Osamoto, 2011:49). En applikation där detta är extra tydligt är Snapchat där det finns linser att välja mellan där en del av linserna lägger på "smink". Detta gör det alltså lättare för oss att medvetet retuschera vår hy även i vardagliga samtal och detta kan vara en vidareutveckling av den retuscheri vi ser i film.

1.4 Teori och tidigare forskning

Dermatologi

Forskning om hyns gestaltning i film är knapp, och den forskning som fokuserar på detta är främst dermatologiska studier om vilka hudsjukdomar som visas eller diskuteras i film och TV.

Dermatologen Vail Reese (1995:1031-1035) har undersökt hur huddefekter och hudsjukdomar visas upp i amerikansk film och i denna undersökning konstateras det att det finns ett flertal filmer som har valt att inte sminka över bland annat akneärr eller mindre leverfläckar som skådespelarna naturligt har. Reese (1995:1031-1035) påpekar

dock att vanliga hudproblem, såsom akne och psoriasis, sällan framkommer i film, och de fall där detta händer är syftet oftast att framhäva karaktärer som onda eller "konstiga". Reese (1995:1031-1035) menar dessutom att det är få filmer som visar upp hudproblem på ett realistiskt sätt och att de hudproblem som går att se i film tycks nästan alltid vara sminkade specialeffekter (Reese, 1995:1031-1035). Medan Reese har börjat undersöka det område vi är intresserade av, så har Reese främst fokuserat på skurkar, hjältar och karaktärer med grova missbildningar. Reese väljer dock att lyfta fram hur de karaktärer med avvikande hy framställs, snarare än att hur olika karaktärer i sociala kretsar gestaltas utifrån dess hy. Reese tar inte heller upp hur dermatologiska problem diskuteras i film.

Filmvetarna Braaten, Kulset och Solum (1996:15) tar upp filmen *Rosens namn* (1980) som ett exempel på hur hy används för att ge onda och goda karaktärer olika typer av utseende i boken *Inledning till filmstudier - Historia, teori och analys*. I filmen är onda munkar bleka och svettiga vilket kan uppfattas som osunt, medan de goda är solbrända vilket publiken kan uppfatta som sunt (Braaten, Kulset, Solum, 1996:15).

Andra dermatologer som fördjupat sig inom detta ämne är dermatologerna Skylar White och Richard Wagner (2016:69-73) som har undersökt TV-serien *Friends* (1994-2004), och har konstaterat att hudproblem och dermatologi nämns 199 gånger genom hela seriens 236 avsnitt. I dessa fall framställs hudproblem alltid som något dåligt eller pinsamt, förutom solbränd hy som i alla fall utom ett framställs som något att sträva efter. Här påpekas det också att de hudproblem som nämns i serien nästan aldrig visas upp i bild utan bara pratas om (White och Wagner, 2016:72). White och Wagner (2016:96-73) påpekar även att det är problematiskt att en mycket populär TV-serie enbart väljer att framställa hudåkommor negativt och frågar sig vilka ideal serien bygger upp (White och Wagner, 2016:73). Vad som ska påpekas med dessa artiklar är att de alla har fokuserat på att räkna hur frekvent olika hudåkommor förekommer i film, och även om de har kommenterat karaktärers åsikter eller porträttering så har de inte gått in på djupa över vilka stereotyper som återfinns i specifika karaktärer. Dessa forskare har dessutom sin expertis inom dermatologi och är begränsade i sin kunskap inom berättande och bildproduktion, vilket gör att vi kan tillföra ett nytt perspektiv på detta område. Dessa studier fokuserar inte heller på hur publiken faktiskt ser på hy kopplat till film, och litar istället bara till sin egen expertis. Denna reaktion är något vi vill fördjupa oss i.

Hur skådespelares skönhet framställs inom film går även att se i andra medier, som till exempel tidskrifter, och detta är något som historikern Therése Andersson belyser i sin bok *Beauty Box: filmstjärnor och skönhetskultur i det tidiga 1900-talets Sverige* (2006) som behandlar hur skådespelare visas upp i filmer och i medievärlden runt om. På grund av att denna perfekta hy även visas i andra sammanhang än enbart i film, bidrar detta till att tittarna kan få ett intryck av att detta ideal är mer den sanna bilden av hur hyn ser ut hos skådespelarna. Och då får tittaren svårare att förstå hur retuschering och smink har använts, än vad de hade gjort om skådespelarnas hy visades upp på ett mer naturligt sätt i andra medier (Andersson, 2006:15).

Forskarna Scholz och Surman (2008:5-16) undersöker bland annat hur närbilder används i film och konstaterar att närbilder på ansikten ofta används för att betona skönheten hos skådespelaren. Och de tillfällen då det finns något i bilden, gällande hyn, som är tänkt att fånga publikens uppmärksamhet så är detta ofta konstgjort (Scholz och Surman, 2008:5). Till detta räknas även "skönhetsmärken" samt rynkor som skulle kunna klassas som ej perfekta områden i den naturliga hyn (Scholz och Surman, 2008:5).

Bland de studier som fokuserar på kopplingen mellan skönhetsideal och media, ligger fokus oftast främst på kroppsideal, och hudaspekten kommer något i skymundan. Ett exempel på detta är när Hargreaves och Tiggeman (2004:351-361) undersökte skillnaden hur mellan flickor och pojkar uppfattar medias påverkan på skönhetsideal och den personliga utseendebilden genom att unga flickor och pojkar i åldern 8-12 fick se på australienska skönhetsreklamer och sedan svara på enkätfrågor om huruvida de tyckte reklamen fungerade, det vill säga om de upplevde skådespelarna som attraktiva. Testpersonerna fick även svara på frågor om sin egen självbild. Undersökningen fokuserade främst på kroppsideal men Hargreaves och Tiggeman (2004:351-361) nämner även att skådespelarna bland annat var solbrända. Resultatet visar att flickor reagerade starkare av att utsättas för kvinnor med "perfekta" kroppar, än vad pojkar reagerade på att se reklam med muskulösa män, även om pojkarna också blev påverkade. Hargreaves och Tiggeman (2004:351-361) menar att det behöver göras mer forskning om mäns påverkan av media och skönhetsideal. De diskuterar även om huruvida män som kommit in i tonåren påverkas mer än pojkarna i dessa åldrar som undersökningen berör (Hargreaves

och Tiggeman, 2004:355- 359). Även om studien på många sätt belyser vikten av att undersöka medias inverkan till skönhetsideal, så tar Hargreaves och Tiggeman inte upp hudaspekten.

Forskning som visar på en koppling mellan smink, skönhetsideal och tankar kring välmående har genomförts av bland annat Thine et al. (2016:545-546) genom att låta 111 unga flickor i åldern 6-11 rita två motiv, en flicka som ägde smink och en flicka som inte ägde smink. Thine et al. (2016:545-546) analyserade sedan flickornas teckningar tillsammans med fem ord som flickorna skrivit för att beskriva varje teckning, detta för att koda ut flickornas egna förutfattade meningar. Resultaten visade att ett signifikant antal flickor ansåg att flickan med smink vara vacker, feminin och populär. Men det var inte bara positiva ord som kom upp i samband med den bilden utan en stor del av flickorna såg flickan som elak och materialistisk (Thine et al, 2016:545-546).

Från teckningen med flickan utan smink gick det att utläsa att flera av flickorna ansåg att en sådan flicka var mindre attraktiv, ibland till och med "ful", ledsen, maskulin och ritades ofta med fräknar eller akne i ansiktet (Thine et al, 2016:545-546). Studien visar tydligt upp fördomar om de skönhetsideal som finns gällande hy och som enligt forskarna kan ha skapats via media men den visar också på att det finns fördomar om att det finns en koppling mellan utseende och tankar kring personlighetsdrag (Thine et al, 2016:545-546). Till sist så ser vi att studien visar på en tanke om att det går att uppnå, en utåt sett, problemfri hy eftersom de sminkade flickorna oftast var ritade utan till exempel akne eller utslag (Thine et al, 2016:545-546). Studien är ett bevis på att det finns en tydlig koppling mellan smink och fördomar om hur en människa är som person, vilket vi tycker visar på vår egen studie är av tydlig relevans.

1.6 Metod och material

Relationen mellan hy och karaktärsuppbyggnad kommer att utforskas genom att undersöka sex amerikanska high school-filmer från perioden 1976 till 2009, sedan kommer två sekvenser väljas ut och analyseras mer noggrant för att slutligen visas upp i två fokusgrupper. Analyserna kommer att fokusera på hur karaktärerna gestaltas och framhävs i scenen, hur deras hy ser ut samt hur de olika karaktärernas hy skiljer sig åt.

Informanterna i fokusgrupperna får sedan fokusera på att beskriva karaktärerna och deras hy, kopplingen däremellan samt eventuella paralleller mellan fördomar och skönhetsideal.

1.6.1 Filmanalyser

För att undersöka hur hy används i koppling till karaktärgestaltning i amerikansk film i high school-miljö kommer sex filmer analyseras utefter Roland Barthes bildsemiotiska metod.

1.6.1.1 Urval

Sex filmer valdes ut för att undersöka hur hyn gestaltas på olika sätt och för att undersöka återkommande mönster gällande hy och karaktärsdrag. De filmer som valdes ut till analyserna valdes utifrån olika listor från filmtidningar och filmbloggar över de bästa eller mest inflytelserika high school- eller college-filmerna genom tiderna. Filmerna vi valde ut var *Carrie* (1976), *Grease* (1978), *Breakfast Club* (1985), *Clueless* (1995), *Jawbreaker* (1999) och *I Love You, Beth Cooper* (2009). Filmerna som valdes eftersom de var några av de i listorna vanligast förekommande filmerna från olika årtionden, tidsaspekten har tagits med för att se om stereotyperna skiljer sig åt under olika tidsperioder. Filmerna var även av olika stilar och *Carrie* (1976) och *Breakfast Club* (1985) var något genreöverskridande (skräck och drama) den gemensamma nämnaren för alla filmerna är att de alla har en koppling till high school. Ett kriterium för filmerna var att ingen av oss skulle ha sett de innan vi genomförde analyserna.

Valet av filmer som utspelas i high school- och college-miljö är baserat på att sådana filmer ofta handlar om ideal och sociala koder bland ungdomar, såväl som skönhet. Dessa filmer riktar sig dessutom till ungdomar, eftersom de handlar om just ungdomar, och ungdomar blir många gånger påverkade negativt av de ideal de ser i medier vilket i flera fall leder till psykisk ohälsa och missnöje över sin egen kropp (Andersson och Berg, 20014:1-25). De perioder vi fokuserat på är sent sjuttital till tidigt åttital, sent

nittiotal och tidigt tvåtusenital, vilket verkar vara tidsperioder då väldigt många high school-filmer producerats.

Utifrån dessa filmer valdes två sekvenser ut baserat på att sekvenserna visade upp ett brett spann av karaktärer med olika sociala status under en kort tid. Ena sekvensen togs från *Carrie* (1976) och den andra från *I Love You, Beth Cooper* (2009), som analyserats djupare genom att bland annat noga studera närbilder av de olika karaktärernas hy. De två sekvenserna används sedan även i fokusgrupperna. Dessa sekvenser valdes för att de under en kort tid visar upp en bred mängd av karaktärer både i antal och i spann i deras sociala status men också baserat på att vi ser vissa likheter hos karaktärerna i de båda klippen, så som slätheten i hyn hos de kvinnliga karaktärerna vi upplever som populära och hur de karaktärer vi upplever som impopulära har fått drag som finnar, fräcknar, akneärr eller liknande utstickande drag. Extra intressant med just dessa klipp är också att det skiljer över fyrtio år mellan filmernas produktionsår och på grund av detta tidsspann går det att föra en diskussion kring hur dessa ideal och stereotyper har förändrats över tid samt teknikens påverkan på det hela.

Det ska påpekas att det till största del är vissa typer av hudtoner som visas upp i film, till exempel kan vi se ett större spann av olika nyanser av ljusa hudtoner än vad vi kan av mörka i amerikansk film (Scholz och Surman, 2008:5). På grund av den tidsram vi har för denna uppsats så är denna problematik inte något som kommer att utforska djupare.

1.6.1.2 Semiotik

Den semiotiska analysen är lämplig för denna undersökning eftersom denna metod gör det möjligt att urskilja både individuella och kulturbundna tolkningar av det visuella materialet, detta görs med hjälp av begreppen denotation och konnotation (Barthes, 1964:32-52). Denotationen av en bild är en ren beskrivning av vad vi ser medan konnotationen är de associationer som väcks hos betraktaren när vi ser bilden. Dessa associationer är ofta beroende av kultur och individuella erfarenheter. För att ge ett

exempel på detta så skulle en denotation av en bild vara att det är en människa med ett ärr i ansiktet medan konnotationen är att ärrret är ett "tecken" för karaktärens ondska och därför tolkar vi istället bilden som en avbildning av en ond människa (Barthes, 1964:32-52).

1.6.2 Fokusgrupper

Valet att använda oss av fokusgrupper istället för djupintervjuer eller enkätundersökningar motiveras av att fokusgrupperna skapar en bekväm, men samtidigt en utmanande miljö, där informanternas olika åsikter och tankar utmanar varandra (Hylander, 2001:6). Ingrid Hylander (2001:2-28) beskriver fokusgrupper som en blandning mellan observationsstudie och intervjustudie, där moderatorn fortfarande har möjlighet att leda diskussionerna runt frågeställningen (Hylander, 2001:6-9).

Fokusgruppen ger också en möjlighet för informanterna att påminna varandra om upplevelser de erfarit om hy i film tidigare eller moment de missar i klippen som visas. Fokusgruppen kan också ge en insikt i hur hy i film uppfattas och diskuteras socialt (Hylander, 2001:2).

Metoden används ofta för att samla in kvalitativ data för att studera till exempel värderingar attityder (Hylander, 2001:2) vilket är exakt vad vi vill göra i denna studie.

I undersökningar i forskningssyfte så är det viktigt att ha ett etiskt tänkande kring hur deltagarna behandlas och det vetenskapliga rådet har 4 regler kring detta som bör följas (Vetenskapsrådet, 2002:6) som vi förhåll oss till i vårt utförande. Dessa är att 1 deltagarna ska informeras om deras uppgift i forskningen (Vetenskapsrådet, 2002:7). 2 att det ska finnas en överenskommelse om samtycke att delta (Vetenskapsrådet, 2002:9). 3 att deltagarna ska vara medvetna om att deras medverkan kan avbrytas när de vill utan att detta får negativa följder (Vetenskapsrådet, 2002:10). Och 4 att deltagarens beslut att medverka eller avsluta sin medverkan inte får ske under påtryckning (Vetenskapsrådet, 2002:10).

1.6.2.2 Urval

I fokusgrupperna deltog studenter från Högskolan Dalarnas program med inriktning på bildproduktion, de program som räknas in i detta är Film- och TV-produktion, Manus för film och TV samt Filmdesign för information och reklam. Dessa informanter har en insikt inom filmproduktioner av olika slag och detta skapar i sin tur en tydligare förståelse för vilka intentioner filmskaparna kan ha haft och vad som beror på tekniska aspekter såsom sminkets olika funktioner. Inom fokusgrupperna blandas studenterna från de olika programmen då de förväntas komma med en variation av kunskap. För att nå en bredd av olika åsikter och upplevelser hos informanterna har vi strävat efter ett varierat urval av kön och ålder, där informanternas ålder sträcker sig från 22-29 år där 5 var män, 5 män och en informant som angav sig själv vara mellan de könen.

Filmklippen valdes utifrån sex olika amerikanska high school-filmer som hade studerats utifrån hur de använde sig av hy.

1.6.2.4

Deltagare

Fokusgrupp 1

I fokusgrupp 1 deltog 2 studenter från manusprogrammet, 1 student från filmdesignprogrammet och 1 student som nu gick film- och TV-programmet men som tidigare studerat en period på filmdesignprogrammet

Erik, man 26 år

Anna, kvinna 28 år

Henrik, man, 23 år

Pierre, man, 29 år

Fokusgrupp 2

I fokusgrupp 2 deltog 5 studenter från manusprogrammet och 2 från film- och TV-programmet

Lisa, kvinna 24 år

Emanuel, man 25år

Ella, kvinna, 27

Niklas, 24 år

Malin, kvinna, 23år

Emma, kvinna, 24 år

Pernilla, beskriver sig som mitt emellan man och kvinna, 21 år

Att antalet varierade berodde på en slump av att fler frivilliga informanter infann sig vid det andra tillfället än det första. Även fördelningen av kön, ålder och antal från specifika program påverkades av samma anledning.

1.6.2.1 Genomförande

Fokusgruppsintervjuerna genomförs i en föreläsningssal på Mediehuset, Högskolan Dalarna. Innan undersökningen startar så informerar vi deltagarna om undersökningens ämne och ber de att fokusera på den hy som visas upp i klippen. Undersökningarna är upplagda så att klippen från *I Love You, Beth Cooper* (2009) och *Carrie* (1976) visas upp för hela gruppen på en storbildsskärm och mellan klippen får gruppen frågor av moderatorn. Under fokusgrupp 1 visas *I Love You, Beth Cooper* först, och under fokusgrupp 2 visades *Carrie* först. Informanterna fick frågor angående hur de uppfattade karaktärernas hy och hur hyn var kopplad till karaktärgestaltningen. Informanterna fick även frågor om huruvida de upplevt kopplingarna mellan karaktärerna och deras hy i andra filmer samt om de haft personlig upplevelser angående hur de känt sig representerade i film gällande hy.

Vi frågade också om de anser att filmbranschen på något sätt kan styra de ideal vi har i samhället och om de i så fall har något ansvar för vad de visar upp. För den exakta frågelistan, se Bilaga 1. Båda fokusgrupperna spelades in med hjälp av professionell ljudutrustning och transkriberades sedan baserat på detta inspelade material. Fokusgruppsunderintervjuerna tog cirka två timmar var.

1.6.3 Uppdelning av arbetet

De mesta av arbetet kring denna uppsats har vi gjort tillsammans där vi de flesta av dagarna har suttit tillsammans och skrivit samt sett alla filmerna samtidigt. Vid analysen och sammanfattningen av filmerna har vi delat upp det så att vi har tagit hälften var. Fokusgrupperna delades upp på ett liknande sätt, under fokusgrupp 1 var Sandra moderator och Elias var observatör, och i fokusgrupp 2 valde vi att göra tvärt om. Observatören på respektive fokusgrupp transkriberade också den fokusgrupp som personen observerade. Vid transkriptionen har vi till största del suttit på separata platser men annars är det genomgående i uppsatsskrivandet att vi suttit i samma rum och arbetat tillsammans.

1.6.4 Metoddiskussion

Positivt i valet av fokusgrupp som metod var möjligheten att kunna välja ut informanter som har de relevanta kompetenser och kunskaper som underlättar för en djupare diskussion om filmskaparnas intentioner än vad som hade varit möjligt i ett urval inför till exempel en enkätundersökning.

Två eventuella missar gjordes i fokusgrupperna. I fokusgrupp 1 fick se klippet från Netflix och såg då filmens beskrivning där det fanns en benämning på en av karaktärerna, vilket kan ha varit ledande för deras benämningar av karaktärerna i diskussionen. En miss som gjordes i studien var att inte i förväg fråga om informanterna sett de filmer som sekvenserna tagits ifrån. I fokusgrupp 1 där det kom fram att tre av fyra informanter sett *Carrie* (1976) men ingen sett *I Love You, Beth Cooper* (2009) blev det tydligt att informanterna hade en mer positiv syn på *Carrie* (1976) än på *I Love You, Beth Cooper* vars uppfattning de skapat ifrån klippet och Netflix's synopsis. Inget liknande märktes i fokusgrupp 2 där bara två informanter sett *Carrie* (1976) och en informant kände till *I Love You, Beth Cooper* (2009).

Resultatet från de olika grupperna kan ha påverkats av vi hade olika moderatorer vid de olika tillfällena och visade sekvenserna i olika ordning under de olika grupperna; i grupp ett visades först *I Love You, Beth Cooper* (2009) och sedan *Carrie* (1976) och i grupp två var det tvärtom. Samt att gruppdynamiken kan ha påverkats av det faktumet att antalet i de två grupperna varierade mellan fyra stycken i den första och i den andra sju stycken. Skillnaden i antal informanter kan vara orsaken till att gruppdynamiken var något

annorlunda i de två olika fokusgrupperna, där informanterna i fokusgrupp 1 var mer frispråkiga och vågade många gånger avbryta och säga emot varandra medan informanterna i fokusgrupp 2 var något lugnare och pratade oftare en i taget. Dock skapade båda grupperna ett tryggt klimat där alla vågade säga sin åsikt. Alla informanter verkade dock inte riktigt lika pratglada.

2. Analys

De första fyra analyserna baseras på hela filmer som utspelar sig i high school-miljö medan de sista två är djupare analyser på de sekvenserna som används i fokusgrupperna.

2.1 Undersökning av hur hy gestaltas i collegefilmer

Utifrån olika listor över inflytelserika och populära high school-filmer valdes sex filmer från olika stilar och tidsåldrar ut för att undersöka hur hyn gestaltas på olika sätt och för att undersöka återkommande mönster gällande hy och karaktärsdrag.

2.1.1 Grease (1978)

Grease är en musikalfilm regisserad av Randal Kleiser, som utspelar sig på skolan Rydell High och handlingen kretsar kring två grupper på skolan som kallar sig T-Birds och Pink Ladies. Filmens huvudroller är Danny, som är ledaren av T-birds, och Sandy som är den nya flickan på skolan och börjar umgås med Pink Ladies.

Berättelsen startar i Sandy och Dannys sommarromans och vi får sedan följa dem genom överraskningen av att de ovetandes har börjat i samma skola och fram till skolårets slut. Under denna tid brottas Danny med att våga visa sin kärlek till Sandy framför sina grabbar i sitt gäng och det är turbulent kärlekshistoria vi får följa tills Sandy överraskar Danny med en rejäl makeover och problemen tycks vara som bortblåsta. I filmen har alla skådespelare sminkats en hel del, men det går fortfarande att se en del skillnader i hur hyn används för de olika karaktärerna.

De karaktärer som studien fokuserar på är Sandy, Danny, Rizzo som är ledare av Pink ladies, samt Leo som leder gänget som rivaliserar T-Birds och är filmens skurk. Dannys hy är, trots slätheten, något skrovlig och skådespelaren har en grop i hakan. I vissa scener syns en del linjer mellan näsa och kinder och Danny har tydliga skrattrynkor samt en del tydligt skäggstubb. Leo som är filmens skurk har akneärr, rynkor och annan ärrvävnad, vilket kan vara lättare brännskador, och hans skäggväxt är mindre än Dannys.

Medlemmarna i Dannys och Leos olika gäng har liknande hy och flera av dem av dem har italienska efternamn ihop med deras utseende så ser vi därför dem som italiensk-amerikanska.

Sandys hy är slät, hon har en något solbränd hudton och mycket smink med en del lyster som i största delen av filmen ändå är relativt sparsmakat, med en ganska mild ton och lite färger i sminket. Efter Sandys makeover får hon mer rosa rouge, tydligare konturer i ansiktet och mer ögonskugga. Rizzo som är ledaren av det tuffa tjejgänget har mer färggrant smink, med rouge och ögonskugga, och något mindre slät hy än till exempel Sandy.

Från jämförelsen mellan Sandys hy före och efter förvandlingen samt mellan Sandy och Rizzos hy, en konnotation av Sandys mer släta hy är att detta är ett "tecken" för en mer osäker och ordningsam karaktär. Hon är många gånger blyg och har svårt att passa in i gänget. Hon pratar korrekt engelska och tycks sällan dricka alkohol vilket tyder på att hon sköter sig bra i skolan. Rizzo är istället arg, svär mycket, röker och dricker alkohol samt ger intryck av att vara någon som inte är rädd för att ta för sig. När Sandy väl går igenom sin förvandling börjar även hon röka och blir accepterad av Rizzos gäng. Det går alltså att konnotera att mycket färgstarkt smink tyder på tuffhet.

Konnotationen av Danny och Leos hy blir att någon med mer skrovlig hy och skäggstubb uppfattas som en bråkigare och tuffare karaktär. Då Leos hy är betydligt grövre och han dessutom är den minst sympatiska karaktären blir konnotationen att ärr och riktigt grov hy tyder på en ond karaktär.

Danny och hans gäng verkar visa litet engagemang för skolan, retas med andra elever, slåss, dricka alkohol och i slutet av filmen så kör de ett stree-trace, som Leo och hans gäng hetsar Danny att delta i. Både under racet och tidigare i filmen antyds Leo och hans gäng vara mer brutala än Dannys gäng och under racet försöker Leo allvarligt skada eller döda Danny.

2.1.2 Breakfast Club (1985)

Breakfast Club är en dramakomedi regisserad av John Hughes och filmen handlar om fem ungdomar som får kvarsittning en lördagsmorgon i high school.

Ungdomarna beskrivs av en av huvudkaraktärerna som stereotyper där han själv, John Bender, är "skurken", Claire Standish är "skönheten", Andrew Clark är "sportfånen", Brian Johnson är "nörden", och Allison Reynolds den "konstiga". Under deras kvarsittning börjar de sakta men säkert bli kompisar och kommer ifrån de olika mönster de skapat från de sociala grupperna som de vanligtvis tillhör i skolan. Filmen leder till att de fem blir vänner och vissa av dem till och med romantiskt involverade.

Andrew, Brian, John, Claire, och Alyson blir alltså filmens huvudkaraktärer som alla är representanter från några av skolans olika sociala grupper. Den mest påtagliga detaljen är att alla ungdomar är tydligt sminkade, även de manliga karaktärerna har smink som glänser tydligt och det går att se hur sminköserna sminkat över finnar och akneärr.

Andrew och Brian har väldigt slät hy, och har inte heller tillstymmelsen till skäggstrån eller mustasch. Andrew har dock en mer solbränd hy än Brian som är blekare. Johns hy, är även den väldigt sminkad, men kan uppfattas som något skrovligare och mer härdad. Man skymtar ibland ett ärr på Johns kind, såväl som en del rynkor i ansiktet samt en del grövre skäggstubbar. Rent denotativt har både Alison och Claire slät hy, men Allison's hy är blek och saknar kontraster och hon ser till och med ut att blivit sminkad vitare medan Claire istället har mer färgstarkt smink.

Andrew och Brian beskrivs som rena och oskuldsfulla även om sportfånen har tvingats till att spela en tuff fasad med sina kompisar och av sin far. Man ser dock ingen tydlig

skillnad mellan dessa två när det gäller hyn utan deras sociala status verkar framhåvas mer via klädseln, extra tydligt är att Brian är betydligt blekare i hyn än Andrews. Rent karaktärsmässigt är den största skillnaden att Andrew ska vara en av de populära idrottskillarna, medan Brian beskrivs som "nördig" och har få kompisar.

John gestaltas som en mer härdad karaktär, som hänger med tuffa gäng och påstår sig blivit misshandlad av sin pappa. Han antyds vara småkriminell och har en underliggande bitterhet mot världen. Konnotationen av Johns hy blir att grövre hy tyder på en hårdare och tuffare person, där rynkor och ärr "tecken" på att karaktären varit med om mycket, och eventuellt kan vara kriminell.

Konnotationen av de tre manliga karaktärerna blir att skäggstubb och något härdad hy tyder på en tuffare och aggressivare person medan slät hy blir en symbol för oskuldsfullhet, precis som slätheten i Sandys hy i *Grease* (1978). Det blir även tydligt att blekare hudtoner är ett tecken för en osäker personlighet och utstött karaktär.

Allison beskrivs under filmen som udda på många sätt och det nämns vid ett tillfälle att hon inte har några kompisar. Hon har tydligt mjäll som bland annat syns på hennes kläder. Claire som ska vara söt och populär har mer kontrastrikt smink och inget mjäll så därför ser vi Allisons blekhet och mjäll som en konnotation för nördighet. I en scen sent i filmen övertalar Claire Allison att bli sminkad och genomgår därmed en makeover som innefattar mer kontrastrikt smink såsom rouge och mascara och leder till att Andrew plötsligt blir attraherad av och kysser Allison. Konnotationen blir att någon med mycket färgstarkt smink upplevs som populärare och sötare än någon med blek hy, och makeovern av Alison bevisar att även hon plötsligt blir vacker när hon är sminkad.

Den konnotativa tolkningen av alla karaktärers hy blir att något grövre hy tyder på en tuffare och aggressivare person medan slät hy blir en symbol för oskuldsfullhet, oavsett kön. Det blir också tydligt att blekare hudtoner skulle vara en symbol för att vara osäker och utstött medan lyser tyder på en populär och omtyckt karaktär.

2.1.3 Clueless (1995)

Clueless (1995) är regisserad av Amy Heckerling och genom filmens handling får publiken följa populära Cher Horowitz i en vardag som kretsar kring kläder och utseende. När en ny tjej, Tai, börjar i hennes klass så ser Cher det som hennes uppdrag att ge Tai en make-over så att hon ska passa in som Chers vän.

Under resans gång får vi även se en romans utvecklas mellan Cher och Josh, även etablerad i berättelsen som Cher före detta plastbror.

Denotationen av Chers hy är att den till största del slät i både textur och färg förutom i en period i filmen där Cher inte mår så bra men överlag har Cher en del lyster i hyn men även lyster tonas ner i samband med att användandet av smink tonas ner.

Dionne, Cher bästa vän, har en rätt så markant ögonsminkning genom filmen ofta i svart eller rosa, hon bär även ofta läppstift i rött eller rosa. Precis som Cher så ser vi mycket lyster i Dionnes hy.

I Tais hy ser vi en markant skillnad i hur den porträtteras före och efter att Cher genomfört sin makeover på henne. Innan makeovern är hennes hy matt och vi kan se mörka ringar runt ögonen medan makeovern ser vi inte längre dessa mörka ringar och hyn har mer lyster samt inslag av färger i form av rouge, ögonskugga och läppstift. Josh är något blekare än kvinnorna i filmen men samma släthet går att finna i hans hy bortsett från de områden där han har skäggstubb.

Då vi upplever att vi många gånger stöter på lyster och färggrann rouge hos populära karaktärer i denna typ av filmer så blir vår konnotation av Cher och Dionnes hy att de är populära på skolan. Vi anser att Chers makeover av Tai tydliggör dessa ideal som finns i filmen om skönhet och popularitet, vilket bland annat innefattar lyster och sminkad hy. Detta på grund av att vi upplever Thais hy mer lik Cher och Dionnes hy efter makeovern och detta pekar även på att den hyn som Thais har i början av filmen,

matt och med mörka ringar runt ögonen, är en konnotation för impopularitet. Baserat på att de populära kvinnorna i filmen är solbrända och att Josh inte är det så leder detta oss till konnotationen att Josh blekhet står för hans nördighet.

Vi upplever att mindre smink kopplas ihop med ohälsa och att mer smink kopplas ihop med välmående, detta baserat på att Cher har betydligt mindre smink i de stunder där hon inte tycks må så bra och mer smink i de stunder där hon utstrålar glädje. Under dessa nedstämda stunder så går det även att skimta vad som ser ut att vara en leverfläck igenom Chers smink, då det bara syns under dessa stunder får vi anta att det är Chers karaktär som varit slarvigare med sin sminkning, vilket stärker konnotationen av att glada människor har mycket smink.

2.1.4 Jawbreaker (1999)

I Jawbreaker, som är en film regisserad av Darren Stein, får vi följa Reagan Highs mest populära tjejgäng, bestående av Courtney, Marcie och Julie, när de ska kidnappa sin väninna som en del av en födelsedagsövertaxning. Denna kidnappning går dock fruktansvärt fel och det hela slutar med att väninnan dör i bakluckan. Och nu måste vännerna på något sätt dölja hennes död. Men ett problem till uppstår under resans gång, nämligen att skolans största tönt, Fern, hör dem erkänna att de orsakat sin väns död. För att övertala Fern att inte berätta detta för någon om detta så lovas hon popularitet och en makeover startar.

Fern har i början av berättelsen, innan hon genomgått makeovern, en mycket kontrastlös och matt sminkning som endast innefattar en bas men mascara, ögonskugga och läppstift syns inte till. Efter hennes makeover så kan vi se en tydlig skillnad i detta då hon ofta visas upp i rosa läppstift, ögonskugga och rouge. Genomgående så är hennes hy slät, vilket kan se som ett tecken på hennes oskuldsfullhet, och vi lägger inte märke till några finnar.

I Courtneys sminkningar kan vi se stor kontrast i intensitet och färg och hennes hy är

genomgående slät och full av lyster. Marcie har även hon lyster i sin hy och är något mer solbränd i hyn än vad Courtney och Fern är. Julie genomgår även hon en förändring genom filmen då hon bryter sig ur gänget smått och under detta kan vi se en förändring i hennes hy. Ju längre ifrån gänget hon kommer desto mindre smink används och mindre starka färger i de smink som hon har. Även hon är något solbränd på samma sätt som Marcie och hennes hy är full av lyster.

Finnar är inte något som visas upp i filmen, dock pratar karaktärerna om det och sätt för att undvika att få finnar. Från detta drar vi slutsatsen att idealet är att inte ha finnar samt att slät hy tycks vara ett mått för skönhet. Det går att konnotera att de karaktärerna med mest färgstarkt smink också är de mest populära. Courtney och Fern uppfattas som de mest populära i mitten av filmen och de har då även mest färger och lyster i hyn. Denna lyster visas i Ferns hy först efter makeovern. Detta går även att se i förändringen i Julies hy då den går mer åt Ferns hy början av filmen ju mer avstånd hon tar från gänget, även om det aldrig blir lika extremt så se vi detta som ett tecken på att tanken är att visa upp utanförskap med hjälp av matt och färglös hy.

Genomgående är att killarna i filmen tillåts vara mer grova i ansiktet. Och populariteten hos killarna återspeglas i nyansen på deras solbränna där tydligare solbränna står för ökat popularitet.

2.1.4 Analyser av utvalda sekvenser inför fokusgrupperna.

Dessa två analyser av *I Love You, Beth Cooper* (2009) och *Carrie* (1976) fokuserar på de två sekvenser som kommer visas upp i fokusgrupperna. Dessa analyser görs mer ingående än de analyser som gjorts ovan, detta görs via att se om sekvenserna flera gånger, samt att analysera stillbilder på de relevanta karaktärerna från klippen. Dessa analyser görs för att kunna få en tydlig bild av allt som visas i sekvenserna, och för att veta exakt vad som visas upp för att därmed förstå vad som kan uppfattas av fokusgrupperna.

2.2.1 Analys av sekvensen från *Carrie* (1976)

Carrie är en skräckfilm regisserad av Brian de Palma baserad på en bok av Stephen King från 1974. Filmen fokuserar på Carrie som är väldigt blyg och osäker, detta som en följd av hennes strikta uppväxt med en mamma som är mentalt sjuk och djupt religiös. Hennes blyghet och osäkerhet leder till att Carrie blir mobbad av de andra eleverna på hennes high school, framför allt av de andra flickorna. Carrie råkar också ha övernaturliga krafter. När Carrie får panik över sin första mens växer både hennes mammas misshandel såväl som mobbningen mot Carrie. Detta leder till att Carries klasskompis Sue övertalar sin pojkvän Tommy att bjuda med Carrie till skolans stora bal. Detta leder till slut till att helvetet brakar löst.

Trots att *Carrie* marknadsfördes som en skräckfilm så följer majoriteten av filmen de trender och klichéer som visas upp många andra filmer om high school inklusive de andra som undersökts i denna undersökning. Filmen fokuserar mer på att utforska Carries välmående, men innehåller även en hel del humor.

I klippet vi valt ut från filmen *Carrie* så får vi se hur Carrie blir bjuden till balen av Tommy, som antyds vara en av skolans mest populära killar. Denna inbjudan gör Carrie osäker på Tommys avsikter och resulterar i att hon drar sig undan på skolgården där skolans idrottslärare Miss Collins, senare finner henne sitta själv på en bänk. Miss Collins frågar Carrie hur det är fatt och Carrie berättar vad som hänt och att hon tror att de populära eleverna bara försöker lura henne. Miss Collins håller inte med om detta utan försöker få Carrie att se denna inbjudan som något positivt och att det ska bli kul att gå på balen, Miss Collins försöker uppmuntra Carrie genom att ge henne råd om hur hon ska sminka sig vackrare och bli självsäkrare. I scenen efter sitter Miss Collins med Tommy och Sue på sitt kontor där hon ifrågasätter elevernas avsikt med att bjuda ut Carrie till balen. Tommy och Sue förnekar att det skulle ha några onda avsikter och försöker försäkra Miss Collins om att de endast vill Carrie gott. Under diskussionen kommer en annan elev in och lämnar några papper till Miss Collins och kort efter detta är klippet slut.

I klippet så är Carries hy blek och täckt av ett stort antal fräknar och vi upplever även en

del ojämnheter i hennes hy, bland annat vad som ser ut som akneärr. Detta gör det tydligare för oss som publik att notera att Carrie är osminkad. Miss Collins har markant rouge och vi ser hennes kråkfötter tydligt. Hon har även en del fräcknar som kan synas igenom sminket. Sue har en slätare och färgstarkare hy än Carrie och vi kan tydligt se att de både Carrie och Sue är sminkade. Tommy har slät hy men något grova drag runt om munnen upp mot kinderna så som rynkor. Hans hy är även smått solbränd i jämförelse med de andra karaktärerna.

Scenen fokuserar mycket på Carries osäkerhet och det faktum att hon är udda, samtidigt visas hon osminkad med mycket fräcknar i ansiktet och detta är typ av hy som vi sällan ser i film vilket ökar känslan av att hon inte är normal. Normen för kvinnor i filmen tycks vara att använda smink då resten av de kvinnliga karaktärerna som vi ser är sminkade och även detta hjälper till att bygga upp Carrie som en karaktär som är udda i förhållande med resten av karaktärerna. Carries osminkade ansikte täckt av fräcknar och vad vi tolkar som akneärr i Carries panna, som står ut från resterande karaktärer förstärker känslan av att Carrie är udda och konstig, vilket annars uttrycker sig i Carries osäkerhet, det faktum att hon mobbas och inte har några vänner i början av filmen. Konnotationen av Carries hy blir att en osminkad flicka med ojämn hy är udda och osäker.

Kombinationen av rougen och kråkfötterna i Miss Collin, lärarens, hy gör att vi uppfattar den som av det grövre slaget, dels på grund av hennes ålderstecken och dels på grund av grovheten i sminkningen. Vi upplever Miss Collins, i hennes lärarroll, tydligt auktoritär över Carrie och dessa drag i hyn anser vi vara bidragande till detta. Konnotationen blir att grövre drag är ett tecken för en mer auktoritär person

Denna grovhet går att känna igen i den manliga karaktären, Tommy Ross, hy och detta upplever vi vara ett återkommande fenomen bland populär killar i dessa filmer och vi ser därför detta som en indikation på att Tommy är populär. Vi tänker oss att detta är ett återkommande fenomen bland populära killar eftersom de ofta sitter på en makt på samma sätt som en auktoritär lärare gör. Hans solbränna tolkar vi som en indikation på att det är meningen att han ska upplevas som attraktiv då solbränna i vissa fall porträtteras som något vi bör vilja uppnå. Tommys hy kan fungera som en populär och

attraktiv persons hy.

Eftersom vi lagt märke till att slät hy tycks vara ett återkommande drag hos de populära ungdomarna i denna typ av filmer, och då främst kvinnorna, så drar vi även den kopplingen här för de andra två jämnåriga kvinnorna som visas upp i sekvensen. I kombination av Carries osminkade hy och de andra tjejernas sminkade hy och dessa två karaktärerna förhåller sig till läraren så kan vi avgöra att dessa har en högre social status än Carrie. Här kan vi dra en parallell mellan att ha slät hy och en högre social status, här blir alltså smink och släthet ett kännetecken för popularitet.

Resterande karaktärer i filmen har jämn hy, men en hel del bleka och rödaktiga toner, de kvinnliga karaktärer som betar sig elakt har många gånger mer färger i sminket. Medan killarna i ett mobbargång har något mer härdad hy, med där det ibland går att skymta akneärr och framförallt skäggstubb, men även de har främst slät hy och jämn hudton.

2.2.2 Analys av sekvensen från *I Love You, Beth Cooper* (2009)

I komedin *I Love You, Beth Cooper* (2009) regisserad av Chris Columbus och baserad på boken med samma namn av Larry Doyle erkänner Dennis Coverman sin kärlek till en av skolans cheerleaders, Beth Cooper, i sitt examenstal från high school trots att Dennis aldrig tidigare talat med Beth. I talet pekar Dennis även ut en mängd andra elever på skolan för deras svagheter, inklusive Dennis bästa vän Rich, som pekas ut som homosexuell. Detta sätter igång flertalet händelser som till slut eskalerar i att Dennis, Rich, Beth och Beth kompisar flyr från Beths galna pojkvän, hamnar på en fest där Dennis konfronteras av dem han nämnt i talet, och i slutändan hamnar i en stuga i skogen där Dennis och Beth finner varandra.

Sminket på karaktärerna *I Love You, Beth Cooper* (2009) är betydligt diskretare än sminket i de äldre filmerna från dessa analyser och skådespelarna ser inte längre ut som att de har fått "teatersmink" i ansiktet. Detta får majoriteten av karaktärerna att verka ännu slätare i ansiktet och vi misstänker att även färgkorrigerings och VFX använts för att

bättra på folks hudtoner och retuscherat eventuella skavanker.

Sekvensen från *I Love You, Beth Cooper* (2009) som visas upp i fokusgruppen fokuserar på hur de karaktärer Dennis har nämnt i sitt tal reagerat på det han sagt. Sekvensen handlar framförallt om Dennis första möte med Beth Cooper, såväl som mötet med hennes pojkvän. Scenen börjar direkt efter att Dennis kommit ut från skolans aula och går längs skolgården, på vägen längs möter Dennis arga blickarna från två av de karaktärer som han pratat om i sitt tal tillsammans med deras familjer; killen Dennis har kallat för Mobbare och tjejen han har kallat för bitch.

Dennis blir konfronterad av Dr. Gleason, som verkar vara skolans rektor, angående Dennis tal och han försöker förklara att detta var det enda sättet för honom att fånga sin kärleks uppmärksamhet och frågar rektorn om hon inte också har varit kär någon gång. Denna fråga triggas igång en flashback från vad vi tolkar är rektorn som tonåring. Scenen utspelar sig i en bil där någon kysser på hennes kropp och tar upp hennes tröja följt av en kommentar om att hennes bröstvårtor är konstiga. Scenen går tillbaka till nutid och hon ber Dennis att glömma Beth innan hon går iväg. Dennis kollar mot Beth som står med två av sina kompisar Cammy och Treece innan Beth går fram till Dennis och startar en konversation.

Mitt i konversationen kommer Dennis vän Rich kommer fram och försvarar sig mot att Dennis kallat honom gay sitt tal. Beth går iväg och Dennis och Rich bjuder in henne samt hennes kompisar till en fest, inbjudan avbryts av att Beths pojkvän Kevin som tillsammans med sina kompisar hotar Dennis med våld för att han visat sin uppskattning för Kevins flickvän och förolämpat honom.

De huvudsakliga karaktärerna i klippet är Dennis, Beth, Rich, Dr Gleason och Kevin. Denotationen av Dennis hy är att den är blek och inte helt slät. Dennis skådespelare Paul Rust har relativt lite smink och det går tydligt att se en del akneärr i ansiktet såväl som leverfläckar på Dennis hals. Utöver detta har han en mycket jämn hy och vi ser ingen skäggväxt.

Rich har något slätare hy, men även hans hy saknar lyster och har en något blek ton,

senare i filmen har Rich även en “flashback”-scen där han har mycket finnar, i denna scen kommer det också tydligt fram att Rich är mobbad. Rich saknar även han ordentlig skäggväxt och har enbart spår av en mustasch.

Denotationen av Dr Gleesons hy i flashbacken är finmig och blek och något ojämn med vissa partier något rödare än andra. I nutid har hon istället betydligt mer kontrastrikt smink inklusive rouge på kinderna, hyn har väldigt få rynkor och hudtonen är jämn och med lyster. Det går att skimta en del översminkade fläckar i vissa närbilder, annars syns enbart en leverfläck väldigt tydligt på hennes kind. Denotationen av Beths hy är jämn och kontrastrikt med en något solbränd hudton, hyn är helt slät men tydligt sminkad. Det enda som tillåtits synas igenom sminket är en leverfläck på Beths kind. Kevin och hans kompisars hy är även den slät och de har en solbränd hudton. Vissa har mer skäggstubb och Kevin har små rynkor i ansiktet vilket tyder på att han är äldre och mer härdad än till exempel Dennis.

Dennis beskrivs av Dr. Gleeson som någon med bra betyg, visar upp mycket kunskap och hög intelligens, och verkar samtidigt rent allmänt ha svårigheter att veta hur han ska bete sig med andra människor än sin bästa kompis Rich. Rich antyder även att han och Dennis inte tillhör de populära på skolan och de båda relaterar under filmen till olika gånger då de blivit mobbade. Det går att konnotera Dennis hy som en slags förtydligande av det faktum att han skulle vara udda och nördig, och därför inte skulle veta hur han kan ta hand om sin hy. Den gemensamma konnotationen av både Rich och Dennis hy är att de är nördiga och utstötta och deras “mindre perfekta hy”, i jämförelse med de populära karaktärerna i filmen, hjälper till att bygga upp detta.

Från flashbacken kan Dr Gleeson uppfattas som en nörd, andra attribut som vanligtvis räknas till det är hennes kläder och glasögon samt tandställning. Dr Gleesons reaktion av hennes minne tyder på en skam över det förflutna och det hela tyder på en förvandling, där hon i sitt förflutna varit en blyg och töntig person har hon idag fått bättre hy, lärt sig att sminka sig och blivit “snygg”, vilket kan vara bidragande till att hon idag är en respekterad rektor eller lärare. Konnotationen blir att den finniga Gleeson är nördig och har det svårt med killar, medan Gleeson med smink och slätare hy är framgångsrik.

Beth beskrivs som en av skolans populäraste tjejer och i denna scen när hon träffar Dennis första gången blir hennes hy en del i allt som ska göra Beth perfekt i Dennis ögon. Även om delar av den illusionen senare bryts, förstärker Beths perfekta sminkning känslan av att hon är någon som har koll på och bryr sig om sitt utseende och sin sociala status i skolan. Beths Hy konnoteras som ett "tecken" på att hon tillsammans med sina kompisar är den perfekta tjejen. Då Kevin är tillsammans med Beth kan han även tolkas som populär, Kevins skäggväxt hjälper till att ge honom en maskulinare attityd. Då Kevin och hans kompisar är uppenbart brutala blir även deras mer utmärkande drag och skäggstubben ett "tecken" för deras hårdhet, de mer känsliga och barnsliga Dennis och Rich har mindre eller ingen skäggväxt och skägget blir en konnotation för hårdhet.

Vad som från klippet och resten av filmen blir tydligt blir att de enda karaktärer i filmen som har finnar på något sätt är utstötta, har svårt med sociala koder och uppfattas som töntiga.

2.3 Sammanfattning av analyser

Utifrån de olika analyserna av filmerna så hittades flertalet gemensamma nämnare, vad som blir tydligt är att i majoriteten av filmerna har skådespelarna nästan alltid otroligt slät hy och jämna hudtoner, det ska dock påpekas att ju nyare filmen är desto slätare är oftast hyn och att i de äldre filmerna så är sminket mer synligt. Vad som också är påtagligt är hur karaktärer som beskrivs som "populära" "coola" eller "tuffa" oftast har mer kontraster i hudtonen, kvinnliga karaktärer har färggrannare smink, manliga karaktärer har mer solbränd hudton, medan mindre populära karaktärer oftast har blekare hy. Manliga karaktärer som beskrivs som mindre populära har ofta mindre smink och ibland ditsminkade finnar.

3 Resultat av fokusgruppsundersökning

Materialet från fokusgrupperna har vi delat upp i fyra kategorier: Vad visas upp?, Hy

som karaktärsdrag, Ansvar och samhällspåverkan och välmående kopplat till hy. Dessa teman var det centrala i diskussionerna och även i våra analyser.

3.2 Vad visas upp?

Detta avsnitt handlar om vad informanterna uppfattat i klippen kring vilka fenomen som syns i karaktärernas hy men också reflektioner om vad vi faktiskt får se i karaktärernas hy i film överlag.

Flera av informanterna i båda grupperna antyder att de inte brukar lägga märke till hy i film men det märks ändå att detta är saker de tidigare tänkt på, det blir också tydligt hur mycket informanterna lyckas komma ihåg. Att en del fenomen som går att se i hy hos karaktärer i film är tillgjorda är grupperna överens om och tillvägagångssätt som nämns är retuschering i postproduktion samt smink.

När vi visar klippet från *Carrie* (1976) så kommenterar informanterna i båda fokusgrupperna snabbt att Carrie har mycket fräknar och läraren Miss Collins uppfattas också ha fräknar., dock uppfattas Miss Collins ha sminkat över sina. En av informanterna uttrycker att hen tror att publiken till denna film upplever Carries fräknar som fula och att detta beror på att vi så sällan ser denna mängd av fräknar i film.

Rent allmänt anser informanterna att alla karaktärerna har allmänt slät hy och att inga mörka ringar under ögonen syns till. Den enda karaktären som anses ha mycket kontraster i sitt smink är Miss Collins. Niklas i fokusgrupp 1 anser att det inte finns någon i sekvensen som har några skavanker. Karaktärerna beskrivs som något bleka eller rödaktiga och en av de kvinnliga manusstudenterna som anser att många av dem är röda i ansiktet och tar upp att detta kan bero på att hon idag upplever karaktärer i film mer sminkade än hur de ser ut i *Carrie*.

Karaktärerna från *Beth Cooper, I love you* (2009) uppfattas rent allmänt ha slätare och mer solbränd hy än karaktärerna i *Carrie*. I fokusgrupp 2 beskrivs karaktärerna som mer

“naturligt sminkade” och Lisa nämner att hon uppfattat mörka ringar under ögonen. I fokusgrupp 1 upplever man snarare att karaktärerna upplevs som “för perfekta” och informanten Erik menar att ingen av karaktärerna har någon skavank. Båda grupperna uppfattar dock Dennis och Rich som något blekare än de andra karaktärerna och informanten Anna i fokusgrupp 1 påpekar att Dennis har fler ojämnheter i sin hy än vad resten har. De upplever även en grovhet i hyn hos Beths pojkvän Kevin som de uppfattar som något äldre än de andra karaktärerna och kommenterar att de vanligtvis upplever äldre karaktärer som mindre sminkade än unga. De kvinnliga karaktärerna upplevs ha “lyster” i ansiktet och att flera av karaktärerna har sminkats med solpuder. Beths beskrivs av båda grupperna som väldigt sminkad, och informanten Anna använder ordet “perfekt sminkning”. Lisa reflekterar över att Beth Cooper har så slät hy att hon inte ens har celluliter i en bild där hennes lår visas. Även Dr Gleeson beskrivs som någon med “lyster” och “perfekt” smink.

I fokusgrupp 2 lägger man märke till en del fläckar i vissa av karaktärernas hy, en leverfläck hos läraren och en på Dennis hals, gruppmedlemmarna upplever dessa fläckar som något som fått tillåtelse av filmskaparna att visas.

Båda Grupperna lägger extra märke till Dr Gleeson acne i flashbackscenen och informanterna reflekterar över att det ser oäkta ut, och det upplevs dessutom vara väldigt dåligt gjort, Niklas i fokusgrupp 2 beskriver de som “dåligt Buttericks-smink”.

Informanterna reflekterar över att fler manliga än kvinnliga karaktärer i film har akne, och om en kvinnlig karaktär har det så ska det göras överdrivet medan en manlig karaktär ibland kan få ha naturlig akne i film. Flera informanter i båda fokusgrupperna tar även upp att kvinnor många gånger har perfekt smink genom hela filmen trots att filmen utspelar sig efter till exempel en katastrof eller när det regnar och menar att de porträtteras som att de ser ut som att de alltid är perfekt sminkade, oavsett situation.

”Det är ganska kul när man ser såhär survival-filmer när såhär en katastrof har hänt och så är de ändå lika sminkade genom hela filmen, liksom de måste hålla uppe det visuella det är det kan liksom inte vara verklighetstroget nä men sminket åker av och det regnar, fortfarande helt perfekt

liksom de måste ändå porträtteras som att nä men det är så här de ser ut.”

- Pernilla

Förutom att reflektera kring vad som visas i de klipp som vi har valt att visas upp så kommer de in på diskussioner kring vad de ha sett tidigare och Z-Nation är en TV-serie som nämns i båda fokusgrupperna som ett exempel på där “dålig” hy visas upp. Huruvida detta är medvetet från filmskaparnas håll eller inte återstår fortfarande men Henrik i fokusgrupp 1 ser det som ett försökt till att täcka över imperfektionerna i hyn men att de har misslyckats med detta. Detta exempel visar på att imperfektioner endast får vara med i sammanhang där de tydligt pekas ut som något felaktigt genom att det gjorts ett försök att dölja dem.

De ideal som gruppen tycker sig uppfatta rent allmänt i klippen vi visat och i andra filmer som de sett tidigare är att kvinnor förväntas ha slät hy och karaktärer med vita hudtoner förväntas även vara solbrända. Något som Erik uttrycker är att han aldrig sett i film är flottig och rödfläckig hy samt att detta anses vara mycket motbjudande. Att torr hy inte heller är något som vanligtvis visas upp i film är de överens om.

3.3 Hy kopplat till karaktär

Under detta avsnitt kommer vi att gå igenom vad som sades kring hy som en berättarkomponent och ett karaktärsdrag.

Inom fokusgrupperna diskuterades det hur hy kan förstärka olika karaktärsdrag och stereotyper. När informanterna diskuterar de två klippen kommer ord som “snygg” “cool” “populär” “tönt” och “nörd” upp. Grupperna verkar även vara överens om till vilka stereotyper de uppfattar att karaktärerna hör.

Ganska fort i båda grupperna nämner man finnar som ett verktyg för att peka ut någon som nörd. Rektorn Dr. Gleasons finnar flashbacken i *I Love You, Beth Cooper* (2009)

uppfattas som ett bevis på att karaktären är “nördig” och mindre populär och Erik beskriver det som ett lätt sätt för filmskaparna att få publiken att uppfatta henne som nördig. Och Pernilla hen inte komma på en enda film där en karaktär med dålig hy har någon annan social status än nörd eller utstött.

I diskussionen av *Carrie* (1976) kretsar många av åsikterna kring Carries alla fräcknar och det spekuleras bland annat kring att detta är ett medvetet val filmskaparen har gjort för att få Carrie att verka udda till förhållande till de andra karaktärerna. I fokusgrupp 1 har de även teorin om att Carrie ska uppfattas som ful av de andra karaktärerna, men som vacker av publiken.

Grupperna placerar även in Dennis och Rich i kategorin nördar och de refererar återkommande till Dennis som “nörden”. I grupp 1 dras kopplingar mellan att Dennis mindre släta hy hjälper till att utmärka honom som nörd och Anna beskriver det som att han ska vara någon som inte tycks ta hand om sin hy. Pernilla i fokusgrupp 2 är istället förvånad över att Dennis hy inte ser ut som hos “en typisk nörd” och gruppen konstaterar att Dennis nördighet kommer fram mer från hans beteende.

Inom grupperna diskuteras skillnader mellan hur kvinnliga nördiga karaktärer framställs kontra manliga karaktärer av samma typ. Pernilla beskriver Carrie som “en stereotypisk nörd” och tror att karaktärens fräcknar hjälper till att förstärka detta, och att om filmen gjorts på 90-talet kanske Carrie skulle ha finnar istället. Just i klippet från *Carrie* så upplever våra informanter det som att filmskaparens vision är att vi som publik ska uppleva Carrie som att hon är ful men att detta baseras på hur de andra karaktärerna ser på henne inte att filmskaparna i sig anser att hon är ful. Lisa i fokusgrupp 2 nämner filmen *She’s all that* (1999) som bygger på att en “nördig tjej som liksom blir förvandlad till snygg” med detta exempel menar hon att de kvinnliga karaktärerna i dessa filmer ofta är snygga från början och att karaktären upplevs som ful och nördig är på grund av att karaktärer omkring henne beskriver henne på det sättet även om de inte är “fula” och har slät hy.

”Jag tänker typ såhär att när det kommer till akne och sånt att det är mer manliga

karaktärer i film som har akne än kvinnliga. Att man liksom målar upp en nördig kille så har han akne men om man målar upp en nördig tjej så är det liksom inte lika ofta.”

- Lisa

Anna i fokusgrupp 1 menar att om de bytt kön på de manliga och kvinnliga karaktärerna i *I Love You, Beth Cooper* så hade filmen blivit en sådan som Lisa nämnt. Gruppen tror också att en kille med liknande rödhåriga drag som Carrie skulle uppfattas mer som obehaglig än oskyldig.

De karaktärer som informanterna beskriver som “populära”, “coola” eller “snygga” beskrivs ha slät hy. Bland annat i *Carrie* där Tommy benämns som “den coola killen” och den blonda tjejen som beskrivs som “en typisk cheerleader”. På samma sätt upplever grupperna att *I Love You, Beth Cooper* och hennes kompisar är “de populära tjejerna” och Beth beskrivs “som den coola och populära tjejen” och Henrik refererar till henne som “hottien”. I fokusgrupp 1 beskrivs Beth som tjejen i skolan som har allt och båda upplever att filmskaparna vill att man ska vara och se ut som henne.

Beths pojkvän Kevin med hans vänner beskrivs även de som populära, men här med kopplingar mellan att de ha mer markanta drag än Dennis, de har skäggstubb och är allmänt mer hårda i sitt ansikte, men de saknar ändå finnar eller liknande, och att det får de att se äldre och tuffare ut. I fokusgrupp 2 beskrivs de som “äldre, tuffa militärkillar”. Det faktum att de mer markanta dragen får karaktärerna att uppfattas som hårdare återkommer i fokusgrupp 2 när Lisa nämner att ärr i ansiktet kan beskriva onda karaktärer, men att ärr även kan beskriva hjältar som “världsvana” eller någon som “levt ett farligt liv”.

Det visar sig att informanterna reflekterat flera gånger över hur hy kan användas för att förtydliga onda karaktärer. Och Emanuel tar upp albinokaraktärer som exempel på detta och Malin liknar det med hur skurken i asiatiska filmer ofta är blond eller blek.

3.4 Välmående kopplat till hy

En del av informanternas diskussioner handlade om skillnader i hur karaktärerna är sminkade när de mår bra kontra när de mår dåligt och dessa diskussioner finns samlade

under denna rubrik tillsammans med tankar kring hur informanternas eget välmående har påverkats av idealen för hy som film visar upp.

Fokusgrupp 1 drar kopplingar mellan karaktärernas välmående och hur deras hy gestaltas och menar att detta trycker på att få oss att sträva efter en viss sorts hy. Resonemanget byggs upp av Erik anser att Beth Cooper tycks vara en karaktär som vi strävar efter att vara som och att flera moment i klippet pekar på att hon mår bra vilket leder till tankar kring att om vi ser ut som henne så kommer även vi att må bra. Pernilla och Emma tar även upp detta argument i fokusgrupp 2 och menar att en karaktär som mår bra ofta märkbart har sminkas med mycket smink medan en karaktär som mår dåligt inte gör det och håller med om att detta skickar ut signaler om att vi behöver sminka oss med smink som märks för att må bra.

“Asså hon är ju den populära, hon, han vill va med henne, de vill va med henne, hon har vänner, hon står lite över honom när hon pratar med honom, så allt tyder ju på att om man är som henne så mår man bra. Så är man då, har man sån hy som hon har mår man bra, har man kläder som hon har mår man bra, och så vidare.”

-

Henrik

Tankar kring hur unga flickor uppfattar detta fenomen tas även upp. De tycker sig uppleva att en tanke som finns hos unga flickor är att om de sminkar sig så kommer de att må bra baserat på att de kan ha sett en karaktär i film som sminkat sig och utstrålat att denne mått bra. Det nämns det också i denna diskussion att även reklam kan påverka detta och grupperna kommer in på vilken påverkan så kallade smink vloggar på Youtube, de har en tanke om att detta har hjälpt till att bidra till att yngre och yngre tjejer känner att de behöver sminka sig då många unga tjejer ser på dessa typ av vloggar på youtube.

Informanterna diskuterar även sitt eget välmående kopplat till hur karaktärernas hy ser ut, huruvida de blivit påverkade av dess ideal och kommer in på en diskussion kring att de har en teori om att efter ett visst antal år så slutar vi allmänt att bry oss om vår hy och där i vårt utseende. Till exempel att de själva och säkert andra påverkas som mest av vad de ser medan de är i tonåren men att de efter en viss ålder inte är lika mottagliga, detta är båda

grupperna överens om. Ella har hypotesen att vuxna redan skapat sin självuppfattning men att den kan ha varit skapat av bland annat film.

Ella och Malin i fokusgrupp 2 tar upp personliga exempel där de med mycket akne upplevt att karaktärerna i film sällan ser ut som dem och att detta gjorde att de kände sig udda. Pernilla från fokusgrupp 1 tror att det är större chans att man blir påverkad av hy i film om man själv haft problem med till exempel akne eller fräknar och Malin, även hon från fokusgrupp 2, bekräftar detta genom att nämna hur hon känt att folk på film aldrig såg ut som henne och att det påverkade hennes egna känslor om sin egen akne på ett negativt sätt.

Lisa anser att Beths perfektioner skapar ett orealistiskt ideal som inte alls speglar verkligheten och Ella menar att tittarna kanske vill ha ideal som “får dem att må dåligt och ha något att sträva efter” och tror därför att det skulle vara svårt att få visa upp naturlig hy för publiken.

3.5 Påverkan och samhällsansvar

En del av frågorna informanterna fick berörde hur de anser att filmbranschen kan påverka ideal i samhället och om de anser att branschen har ett ansvar för vilka ideal filmerna kan sända ut till sin publik. Dessa svar finns sammanfattade under denna rubrik.

Flera av informanterna i fokusgrupp 1 är överens om att dagens filmer sänder ut tankar om att det är ett positivt personlighetsdrag att vara “snygg” och att det idag inte längre är en fråga om att man *kan* vara “snygg” utan nu *ska* man vara “snygg” och Emma från grupp 2 tar upp att hon upplever att film trycker på att vi behöver sminka oss för att vara snygga.

Filmskapares metoder för att få folk att framstå som “fula” i publikens ögon är något som är återkommande i diskussionen inom båda grupperna och det handlar då främst om hur kvinnor porträtteras. Och båda grupperna är överens om att det finns en skillnad i hur män

och kvinnor porträtteras i film. Informanterna upplever att män oftare tillåts gå ifrån de ideal kring vad allmänheten tycks anse som att vara snyggt och att branschen tycks vara mer förlåtande för män som har till exempel finnar än kvinnor och att publiken reagerar mindre på en man som har ett ärr eller liknande och att detta till och med kan uppfattas som något positivt medan det hos kvinnor kan uppfattas som konstigt.

Informanterna anser att branschen har ett ansvar att representera upp en bredd av karaktärer, oavsett om det gäller etnicitet, kön eller olika typer av hy. Lisa menar att om man helt enkelt skapar en allmän inställning om att visa upp en mångfald av karaktärer utan att lägga värdering kring i vad som är bra och dåligt skulle det kunna motverka att publiken kopplar ihop en viss sort hy med en stereotyp. Att olika typer av utseenden får värderingar inom film nämner Pernilla som ett medvetet val där filmskaparna är med och påverkar. Hon nämner att det till exempel ligger ett stort ansvar i vad som görs narr av i komedier, speciellt om det är något i karaktärens utseende. Fenomenet att gestalta en nördig karaktär som någon med dålig hy, vilket tycks vara ett återkommande fenomen, nämns som ett exempel på när filmskaparna inte tar sitt ansvar för vilka ideal filmen sänder ut vilket anses som något filmskaparen bör göra.

Trots denna missnöjdhet kommer de båda grupperna med på förslag hur branschen kan komma ifrån denna problematik med att ge en viss typ av karaktärer en viss typ av hy. Bland annat anser de att öppna upp för mer diskussioner kring ämnet kan motverka att detta blir ett fortsatt återkommande fenomen. Informanterna menar att film kan användas som "ett vapen mot dåliga ideal" genom att istället visa upp så mycket som möjligt med målet att få publiken att bli mer medvetna om hur olika människors hy kan vara att det är vanligt med hudsjukdomar och på så sätt också normalisera dem.

Något de dock är skeptiska till är att lösningen skulle vara att endast göra filmer där filmskaparna medvetet försöker bryta sådana strukturer genom att till exempel ta fram en Disneyfigur med finnar eftersom gruppen anser att detta skulle kunna tolkas av publiken som att filmskaparna endast vill göra ett "statement".

Grupperna betonar dock att hyn kan vara en viktig komponent i karaktärsuppbyggnad så länge den används i syften som att till exempel visa att någon är solbränd för att karaktären varit ute mycket i solen, istället för att visa att en karaktär har finnar för att den är en nörd i berättelsen så är detta okej och inte något som ska tas ifrån

filmskaparna.

4 Diskussion

Ett återkommande mönster genom de olika filmerna var att karaktärer som ska framstå som avvikande många gånger har mindre slät hy och istället har akne, fräcknar eller akneärr än de som beskrivs som “populära”, ofta tjejer, som har en slät hy med lyster, eller de “coola” killarna som inte alltid nödvändigtvis var släta i hyn men hade en grovhet i form av rynkor och skäggstubb istället för akne. Det icke släta i de avvikande karaktärernas hy kunde både vara mer naturligt såsom Dennis akneärr och Carries fräcknar såväl som de karaktärer som har konstgjort skapade hudproblem som finnarna på Rich och Dr. Gleeson i flashbackscener från *I Love You, Beth Cooper* (2009). Detta stämmer överens med Reese (1995:1031-1035) som påpekar att hudproblem ofta visas i film för att få avvikande karaktärer att sticka ut. Reese menar även att rynkor och ärr kan användas för att gestalta karaktärer som mer härdade eller elaka (Reese, 1995:1032), vilket syns hos Beths pojkvän Kevin och Leo från *Grease* (1978) som båda har rynkor och framställs som hårda. Vad som också blir påtagligt i majoriteten av de filmer vi studerat, porträtteras alla kvinnliga karaktärer alltid sminkade. Det enda undantaget är *Carrie* (1976) där karaktären Carrie porträtteras som osminkad.

Genomgående så tycks våra informanter vara av åsikten av att karaktärens hy i film sällan representerar verkligheten. Detta påminner om de resultaten som Reeses (1995:1031-1035) undersökning visar, det vill säga att många av de fenomen som vi ser i folks hy inom film faktiskt är tillgjorda på något sätt. Detta går också att återkoppla till Thines (2016:545-546) undersökning där flickorna tycks vara medvetna om att finnar går att sminka bort eftersom det endast är de flickor som de målar utan smink som ritas med finnar i deras teckningar (Thine et al. 2016:545-546).

Förutom finnar så kan vi konstatera att även fräcknar är en berättarkomponent för att spegla utanförskap då detta tydligt går att se i *Carrie* (1976) där huvudkaraktären har en markant större mängd fräcknar än någon annan i filmen och detta uppfattas av fler av våra

informanter i fokusgrupperna som ett sätt peka ut Carrie som osäker och utstött. Även detta stämmer med resultaten från Thine et al. (2016:545-546) där flickorna från undersökningen tycks dela denna uppfattning om att fräknar hör ihop med ett utanförskap och inte med popularitet eftersom fräknar förekom vid upprepade tillfällen i kombination med den osminkade flickan som inte fick benämningen populär.

Utifrån våra fokusgrupper kan vi dra slutsatsen att tittarna många gånger har fördomar kring vad de beskriver som "töntar" och "nördar" har akne eftersom de många gånger ger denna typ av karaktärer de benämningarna. Våra filmanalyser visar på att karaktärer som beskrivs som nördiga eller töntiga framställs på detta sätt. Denna uppfattning tycks ligga med oss sedan lågt i åldrarna om vi ska se på Thine et al. (2016:545-546) undersökning där sminkade flickor beskrevs med ordet populär medan osminkade flickor med finnar inte beskrevs på detta sätt istället.

5 Slutsats

Vi har kommit fram till att hy kopplat till stereotyper är ett vanligt förekommande fenomen inom film och att detta användande av hy som en berättarkomponent kan påverka hur filmpubliken tänker kring sig själva och sin hy samt sin omgivning. Detta kan leda till att publiken skapar fördomar om andra människor utefter deras ansikten, hy och sminkanvändning, samt skapar negativa ideal kopplat till det egna utseendet.

Vi har sett utifrån analyserna att amerikanska filmer i high school-miljö ofta använder hy som en del av de aspekter som framhäver och upprätthåller stereotyper hos karaktärerna. Vi kan efter denna undersökning konstatera att det är återkommande att slät hy med mycket lyster går att se hos de populära ungdomarna i filmer som utspelar sig kring high school. Det är mycket genomgående att smink kopplas ihop med popularitet, speciellt kontrastrikt smink med starka färger. Medan impopularitet många gånger knyts samman med akne och mindre sminkad hy. Grov hy går ofta att se hos vuxna med auktoritet och bland stöddiga killar från high school. Fokusgrupperna visar på att dessa stereotyper har hjälpt till att skapa förutfattade meningar hos filmpubliken. Informanterna talar om sina tidigare erfarenheter om hur film har påverkat de och deras självbilder under deras

uppväxt. Vi märker dock även på hur fort det går för informanterna att definiera de olika karaktärerna till specifika stereotyper, som när informanterna använder ord som “nörd” eller cool att beskriva en karaktär med, att dessa stereotyper har hjälpt till att skapa förutfattade meningar hos informanterna.

I våra analyser går det att se att olika typer av retuschering och sminkmetoder för att dölja imperfektioner i skådespelares hy förekommer frekvent inom filmerna vi sett vilket kan hjälpa till att skapa en känsla av att bara en viss form av utseende är accepterat av samhället. Dessa återkommande fenomen har satt spår hos de unga filmare som närvarat i våra fokusgrupper och de anser att detta sätt att visa upp hy bidrar till osunda ideal och att film inte återspeglar verkligheten på ett korrekt sätt. Att film kan sända ut ideal på det här sättet är något som informanter i våra fokusgrupper tycker att branschen ska ta ansvar för och se till att en mångfald visas upp så att vissa typer av hy inte får en negativ laddning.

6 Vidare forskning

Vidare forskning skulle behövas göras på fältet då kunskapen idag inte är så stor om ämnet. Liknande undersökningar skulle då kunna använda sig av filmer från olika kulturer för att få en större bredd på det hela än denna uppsats får då den endast fokuserar på amerikanska filmer. Men då undersökningen har gjorts i Sverige skulle också en fortsatt studie kunna fokusera mer på svenska filmer.

Precis som fokusgrupperna antyder så kan olika genrer använda sig av hy på olika sätt för att skapa stereotyper. Det skulle därför behövas en större studie som analyserar och går igenom en mängd olika filmer och genrer för visa på hur olika genrer porträtterar hy och stereotyper, inte bara inom komedi. Det är också viktigt att visa på om stereotyperna kan skapa skönhetsideal hos publiken och detta skulle kunna göras genom större insamlingar av enkäter där informanterna inte är filmarbetare eller filmstudenter. Detta för att få en mer “otränad syn” på det visuella materialet.

Fortsatt forskningen på ämnet skulle även gynnas om den vägde in mer av etnicitetsaspekten då vi upplever att det finns stora luckor i mångfalden av hy och vi kan anta att det finns olika normer för olika typer av etniciteter. Vi skulle också gärna se mer av ett genusvetenskapligt perspektiv i detta då vi upplever att det finns uppenbara skillnader kring idealen för män och kvinnors hy och detta skulle vara intressant att fördjupa sig inom. Detta är också mycket viktigt för oss, som studenter inom bildproduktion, att få in i vårt tänk redan nu så att vi kan lyfta in det i branschen i framtiden.

7 Källförteckning

Andersson Therése, *Beauty Box: filmstjärnor och skönhetskultur i det tidiga 1900-talets Sverige*. Diss. Stockholms universitet, Stockholm, 2006.

Andersson Sandra Paolina och Berg Johanna, *Hur unga flickor 12-19 år påverkas psykiskt av media, i förhållande till sina kroppar*, Högskolan i Skövde, Skövde, 2014

Andersson Yvonne, Christoffersson Jan och Dalquist Ulf, *Vad är skadlig mediepåverkan?*. Statens Medieråd. Stockholm, 2016.

Barthes Roland, *Image Music Text*, Fontana Press, London, 1977.

Braaten Lars Thomas, Kulset Stig och Solum Ove, *Inledning till filmstudier - Historia, teori och analys*, studentlitteratur, Oslo, 1996.

Carrillo Paula och Osamoto Akira, *FACE time*, Penaton Media, 2011.

Hylander Ingrid, *Fokusgrupper som Kvalitativ Datainsamlingsmetod*, FOG-Rapport nummer 42, 2001.

Reese Vail, "Dermatology in the cinema". *Journal of the American Academy of Dermatology* Volume 33, Number 6 1995..

Maree Thyne, Kirsten Robertson, Tabitha Thomas och Mikaela Ingram, "It is amazing how complete is the delusion that beauty is goodness": expectancies associated with tween makeup Ownership. *International Journal of Consumer Studies* 2016.

Scholz Sebastian och Surma Hanna, *Exceeding the limits of representation: screen and/as skin in Claire Denis's Trouble Every Day (2001)*, Studies in French Cinema Volume 8 Number 1, 2008.

Vetenskapsrådet, *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*, Stockholm, 2002.

White SM och Wagner Jr RF. *Dermatology depictions in Friends*. J Med Mov 2017;13(2): 69- 73.

Filmer

Carrie (Brain De Palma) 1976

Grease (Randal Kleiser) 1978

Breakfast Club (John Hughes) 1985

Clueless (Amy Heckerling) 1995

Jawbreaker (Darren Stein) 1999

She's all that (Robert Iscove) 1999

I Love You, Beth Cooper (Chris Columbus) 2009

8 Bilagor

8.2 Frågor till fokusgrupperna

1. Hur upplever ni/beskriver ni/uppfattar ni karaktärernas hy? Är det något speciellt som sticker ut, i sådana fall vad?
2. Beskriv hur ni uppfattar karaktärernas personlighet, som verkar ha en viktig roll i klippet.
3. Är det någon i scenen som ni anser har ett utseende mer värt att sträva efter? Vem och varför?
4. Tror ni att film hjälper till att skapa ideal, när det kommer till hy, hos publiken/i samhället? Har branschen något ansvar kring detta?